

Kad veikla būtų prasminga, vaikui reikia atsakyti į 4 klausimus:

- * Kokią užduotį turiu atlikti?
- * Kiek užduočių turiu atlikti?
- * Kada aš baigsiu?
- * Ką darysiu paskui?

Ko mokote, tą ir gaunate!

Tačiau nepamirškite – jei vaikas negali užduočių atlikti savarankiškai vadinasi, jis neturi reikiamų įgūdžių.

Pagrindinės taisyklės, kurių būtina laikytis ugdant vaikus:

- * Būti gerai nusiteikusiam ir pakelti kitų ūpą.
- * Išlikti ramiam.
- * Įsitikinti, kad viskas gerai parengta.
- * Nesustoti. (U. Kutscheris)

Isivertinti ir pasitarti galima:

Švietimo pagalbos tarnyba, Sodų g. 21, Pasvalys, tel. +370 451 34284, el. paštas: pasvalioppt@gmail.com
<https://ppt.pasvalys.lt/>

Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios rehabilitacijos tarnyba, Geležinkelių g. 70, Pasvalys, tel. +370 451 54149.

Vaikų ligoninės, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialo Vaiko raidos centras, Santariškių g. 7 ir, J. Kairiūkščio g. 2, Vilnius, tel. +370 5 212 5523
<http://www.vaikuligone.lt/category/centrai/vaiko-raidos-centras/>

Balandžio 2-oji – pasaulinė autizmo supratimo diena.

Pagal įvairią literatūrą ir seminarų medžiagą lankstinuką parengė
Pasvalio r. sav. Švietimo pagalbos tarnybos
Pedagoginio psichologinio skyriaus
specialioji pedagogė metodininkė Inga Kaulinskiene

Pažinkim

Supraskim

Padėkim

Ne viskas, kas peržengia ribas, ir todėl „nenormalu“, būtinai yra „prasčiau“.
(H. Aspergeris)

Pažinkim

- * Autizmas - tai neurologinis raidos sutrikimas, kuris labiausiai sutrikdo kalbos ir bendravimo, socialinių įgūdžių ir elgsenos vystymąsi.
- * Žmogus, turintis autizmo spektro sutrikimų, kitaip bendrauja, jaučia bei suvokia pasaulį.
- * Tai visą gyvenimą trunkantis sutrikimas.
- * Nėra dviejų vienodų žmonių, kurie turi autizmo spektro sutrikimų. Vieniems simptomai labai išreikšti, o kitiems gali būti visai nepastebimi.
- * Labai dažnai būdingos sensorinės problemos, stereotipiniai judesiai, struktūros ir rutinos poreikis.
- * Su šiuo sutrikimu gimstama, todėl pirmuosius požymius galima pastebėti labai anksti.

Supraskim

Ankstyvieji autizmo spektro sutrikimų požymiai:

- * **2-6 mėn.** neužmezga dažno akių kontakto; nemėgsta būti liečiamas, glaudžiamas; nesijuokia, nerodo linksmos išraiškos; vangus žvilgsnis ir domėjimasis žmonėmis; per didelis/per mažas judrumas;
- * **8-9 mėn.** neseka mamos/tėčio žvilgsnio, kai žiūri į kokį nors objektą, neguguoja;
- * **12 mėn.** nereaguoja į savo vardą; nemoja atsisveikinant; nežiūri ten, kur rodo suaugęs; prisiriša prie daiktų;
- * **14-18 mėn.** pasikartojantis, stereotipinis žaidimas; nebendrauja, taria tik kelis žodžius, bet ne komunikacijai; nerodo pirštu, tik siekia; nesidomi kitais vaikais;
- * **18-24 mėn.** nebesivysto nauji įgūdžiai; nyksta turėti įgūdžiai; neberodo pirštu, nebežiūri, kai rodoma; kalbos, socialinių įgūdžių praradimas.

Padėkim

- * **Kal-** bėkime trumpai ir aiškiai.
  - * Vizualinis pateikimas geriau už žodinių aiškinimą.
  - * Supraskime, kad patyręs net menkiausią nesėkmę, šis vaikas labai susijaudina ir dažnai pasielgia netinkamai, neįprastai.
  - * Visada pastebėkime, stenkimės, kad vaikas suprastų, jog jį mato me, kai elgiasi tinkamai.
- STRUKTŪRUOTAS MOKYMAS** yra vienas iš efektyvesnių pagalbos ir mokymo būdų autistiškiems vaikams:
- * Fizinė struktūra (Kur būti?)
  - * Kasdienis planas/tvarkaraštis (Ką daryti?)
  - * Individuali darbo sistema
  - * Užduoties trukmė (pradžios ir pabaigos suvokimas)
  - * Nurodymai (Kaip atlikti užduotį/veiklą?)